

**PALAIDOJIMŲ BERNARDINŲ KAPINIŲ KOPLYČIOJE APŽIŪROS
AKTAS**

Justina Kozakaitė (Vilniaus universitetas, Medicinos fakultetas)

Vilnius, 2013

Koplyčioje užfiksuotos galimai 57 kriptos. 41 kripta buvo dalinai atvarta ar pilnai suardyta, tad palaikai rasti ne anatomiškai tvarka ar jų nebuvo. Dėl žmonių palaikų fragmentiškumo buvo neįmanoma nustatyti lyties, amžiaus bei galimų patologijų. Palaikų stengtasi nejudinti, jei jie buvo karsto viduje.

Kriptose ar šalia jų taip pat rasta daug medienos ir plytų fragmentų bei audinių liekanų.

Žemiau pateikiamas kiekvienos kriptos trumpas aprašas.

Iš įėjimo pusės – po kaire puse esanti siena

Galimai 18 kriptų. Dalis jų buvo užmūryta ir nutinkuota, todėl nustatyti tikslaus skaičiaus neįmanoma. Iš viso užfiksuota ir aprašyta 17 kriptų:

- I. Dalinai atvarta kripta. Karstas kriptos viduje. Palaikai ne anatomiškai tvarka; matomi dubenkauliai, dilbio kaulai, slankstelių fragmentai. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Drabužių fragmentai.
- II. Dalinai atvarta kripta. Neįmanomas priėjimas ir detalesnė palaikų analizė.
- III. Dalinai atvarta kripta. Karstas kriptos viduje. Palaikai ne anatomiškai tvarka. Neidentifikuojama lytis ir amžius.
- IV. Karstas ištrauktas iš kriptos. Palaikų padėties bei lyties ir amžiaus neįmanoma nustatyti – užstoja dangtis.
- V. Nėra karsto. Palaikai ne anatomiškai tvarka; galimai moters, virš 40 metų.
- VI. Užmūryta.
- VII. Užmūryta.
- VIII. Dalinai atvarta kripta. Palaikai ne anatomiškai tvarka; moteris, virš 50 metų. Karsto ir drabužių liekanos.
- IX. Dalinai atvarta kripta. Palaikai ne anatomiškai tvarka; vaikas, 5-10 metų. Medinio karsto liekanos.
- X. Dalinai atvarta kripta. Palaikų nėra. Karsto ir drabužių liekanos.
- XI. Dalinai atvarta kripta. Su antkapine lenta „D.O.M Juljaz Kotlubajow BOHOMOLEC zmarla 4 Kwietnia roku 1858 mając wicku lat 26“. Kriptos viduje – suiręs medinis karstas, o palaikai ne anatomiškai tvarka.
- XII. Visiškai suardyta kripta. Fiksuotos tik apatinės galūnės. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Medienos fragmentai.
- XIII. Visiškai suardyta kripta. Palaikų nėra. Medienos bei audinio liekanos.
- XIV. Visiškai suardyta kripta. Palaikų nėra. Medienos bei audinio liekanos.

- XV. Dalinai atverta kripta. Fiksuoti tik kairės ir dešinės pusės šlaunikauliai. Medienos bei audinio liekanos.
- XVI. Užmūryta.
- XVII. Užmūryta.

Iš įėjimo pusės – po dešine puse esanti siena

Galimai 18 kriptų. Dalis jų buvo užmūryta ir nutinkuota, todėl nustatyti tikslaus skaičiaus neįmanoma. Iš viso užfiksuota ir aprašyta 14 kriptų:

- I. Dalinai atverta kripta. Palaikų nėra. Su antkapine lenta: „Nieodzalowanej (?) PAMIĘCI Księdza Antoniego Kondrata, Umarl 24 Sierp 1895“.
- II. Dalinai atverta kripta. Palaikai ne anatominė tvarka. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Medienos liekanos.
- III. Dalinai atverta kripta. Palaikai ne anatominė tvarka. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Daugybę nuolaužų ir plytelių.
- IV. Visiškai suardyta kripta. Palaikai itin sunkykę. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Drabužių ir batų liekanos.
- V. Visiškai suardyta kripta. Palaikai ne anatominė tvarka; išlikę dubenkauliai, šlaunikauliai, slanksteliai. Vaiko palaikai, 5-10 metų. Drabužių liekanos.
- VI. Visiškai suardyta kripta. Karstas ištrauktas iš kriptos ir išardytas. Palaikai fragmentiški ir ne anatominė tvarka. Vyras, virš 50 metų.
- VII. Visiškai suardyta kripta. Viduje tik plytos.
- VIII. Visiškai suardyta kripta. Likęs tik apatinis žandikaulis. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Su antkapine lenta: „D.O.M. S.P. Rozy ROGOJSKIEJ zmarlej 14 Pazdz 1877 r.“. Audinio liekanos.
- IX. Visiškai suardyta kripta. Tik nedideli medienos fragmentai.
- X. Visiškai suardyta kripta. Išlikę tik dešinės pusės blauzdikaulis ir mentės kaulas. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Kriptos viduje stambūs plytų gabalai bei medienos fragmentai.
- XI. Užmūryta ir su antkapine lenta: „Emilia Nielawickich PRZEMIENICKA Zm 3 (?) Kwietnia 1902“.
- XII. Visiškai suardyta kripta. Išlikę tik kairės pusės dilbio kaulai, dešinės pusės blauzdikaulis, abiejų pusių pėdų kaulai. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Kriptos viduje plytų, lentų liekanos ir audinių fragmentai.
- XIII. Užmūryta su antkapine lenta: „Krystyna Nielawickiej z. 29 marca 1852“.

XIV. Dalinai atverta kripta. Sutrūnijęs be dangčio karstas. Karsto viduje audinių liekanos ir jais uždengti žmogaus palaikai. Neįmanomas lyties ir amžiaus nustatymas.

Išilgai VII-X kriptų ant žemės ištrauktas cinkuotas karstas, uždengtas dangčiu. Dangtis galėjo būti atkeltas, nes dangčio priekinė dalis atsidūrė kojūgalyje. Palaikai ne anatominė tvarka. Nėra kaukolės.

Siena priešais įėjimą

Iš viso – 21 kripta:

- I. Dalinai atverta kripta. Palaikų nėra. Medienos fragmentai.
- II. Dalinai atverta kripta. Palaikų nėra. Medienos ir plytų liekanos.
- III. Dalinai atverta kripta. Suardytas karstas ir palaikai. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Audinių fragmentai.
- IV. Užmūryta.
- V. Dalinai atverta kripta. Identifikuotas tik kryžkaulis. Kriptoje visuje tik medineos ir plytų liekanos.
- VI. Dalinai atverta kripta. Karstą bandytą ištraukti iš kriptos. Jo viduje identifikuoti tik kairės rankos žastikaulis ir kaktikaulis. Galimai moteris, nežinomo amžiaus.
- VII. Visiškai suardyta kripta. Nėra priėjimo.
- VIII. Visiškai suardyta kripta. Nedidelis kaukolės fragmentas. Nenustatytos lyties individas virš 50 metų. Kriptos viduje plytų, medienos fragmentai ir audinių liekanos.
- IX. Dalinai atverta kripta. Palaikai anatominė tvarka, bet uždengti medienos (kartso dangtis?) ir audinių fragmentais.
- X. Užmūryta.
- XI. Dalinai atverta kripta. Likęs tik apatinis žandikaulis. Palaikai galimai vyro virš 50 metų.
- XII. Dalinai atverta kripta. Palaikų nėra. Kriptos viuje likęs tik karstas ir audinių fragmentai.
- XIII. Užmūryta.
- XIV. Dalinai atverta kripta. Palaikai ne anatominė tvarka. Neidentifikuojama lytis ir amžius. Plytų ir medinių lentų fragmentai.

- XV. Dalinai atverta kriptą. Palaikai anatomicine tvarka ir karste. Trūksta tik kaukolės. Moteris, virš 40 metų.
- XVI. Visiškai suardyta kriptą. Nėra tiesioginio priėjimo.
- XVII. Dalinai atverta kriptą. Palaikų nėra. Sveikas medinis karstas.
- XVIII. Užmūryta.
- XIX. Visiškai suardyta kriptą. Pilna šiukšlių, žemės, plytelių.
- XX. Dalinai atverta kriptą. Palaikų nėra. Su antkapine (?) lenta; užrašas neįskaitomas. Kriptos viduje plytos, medienos fragmentai.
- XXI. Nėra priėjimo.

XVIII-XX kriptos yra užverstos žemėmis, todėl priėjimai iki jų yra apsunkinti.

Tarp X ir XV kriptų yra ištrauktas cinkuotas karstas. Neaišku iš kurios kriptos. Kojūgalis nuardytas, todėl matoma dubens ir kojų sritys ne anatomicine tvarka. Identifikuoti dubenkauliai, kryžkaulis ir juosmens slanksteliai. Moteris, 30-40 metų.

Po IX kriptą yra žinoma, jog turėjo būti vaiko kapelis. Grindinys toje vietoje yra nuardytas ir vaiko palaikų nėra.